



Republika Hrvatska  
Općinski sud u Osijeku  
Europske avenije 7  
31000 Osijek

Poslovni broj: P-1193/2021-32

## U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

### P R E S U D A

Općinski sud u Osijeku, po sutkinji Kameliji Matijašević, u pravnoj stvari tužiteljice Slavice Krajinović iz Osijeka, Zvečevska 41, OIB:54682424509, zastupana po punomoćnici Vedrani Švedl Blažeka, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Željko Švedl & Vedranas Švedl Blažeka j.t.d., Osijek, protiv tuženice Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB:92963223473, zastupana po punomoćniku Kruni Kneževiću, odvjetniku u Odvjetničkom društvu Metelko, Knežević & Partneri d.o.o., Zagreb, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 25. svibnja 2026. u nazočnosti tužiteljice i njene punomoćnice, te zamjenice punomoćnika tuženice Darije Petričević, odvjetničke vježbenice u Odvjetničkom društvu Metelko, Knežević & Partneri d.o.o., Zagreb, uz javnu objavu dana 18. lipnja 2026.

### p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se ništetnom ugovorna odredba članka 1. Ugovor o namjenskom kreditu broj:3204994642 od 17.06.2005. zaključenog između parničnih stranaka kojom je ugovorena valutna klauzula u švicarskim francima (CHF) tj. kojom je glavnica obveze vezana za valutu švicarski franak i koja glasi: „u kunsnoj protuvrijednosti od 58.155,20 CHF (slovima: pedesetosamtisućastopedesetpet i 20/100 CHF) obračunato prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke. Korisnik kredita se obvezuje iznos kredita iz prethodnog stavka vratiti, uz valutnu klauzulu, s pripadajućim kamatama u vrijeme i na način utvrđen ovim ugovorom.“, zatim se utvrđuje ništetnom čl. 2. tog Ugovora u dijelu koji glasi: „Korisnik kredita dužan je kreditoru platiti... i redovnu kamatu... sve u kunsnoj protuvrijednosti na dan plaćanja, obračunato po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja.“, te se utvrđuje ništetnom odredba čl. 7. tog ugovora u dijelu koji glasi: “Korisnik kredita otplaćuje kredit u mjesečnim anuitetima u kunsnoj protuvrijednosti ...obračunatoj po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem za CHF na dan plaćanja.“

II. Utvrđuje se ništetnom odredba čl. 2. Ugovor o namjenskom kreditu broj: 3204994642 od 17.06.2005. zaključenog između tužitelja i tuženice u dijelu koji glasi:“ i redovnu kamatu koja je tijekom postojanja obveze po ovom Ugovoru promjenljiva u skladu s promjenama Odluke o kamatnim stopama Zagrebačke banke d.d.“, te se utvrđuje ništetnom odredba čl. 7. navedenog Ugovora o kreditu u dijelu koji glasi: „Za slučaj izmjene redovne kamatne stope sukladno Odluci o kamatnim stopama Kreditora

Korisnik kredita pristaje da Kreditor povisi ili snizi iznos anuiteta iz prethodnog stavka, te se obvezuje plaćati tako izmijenjene anuitete“.

III. Nalaže se tuženici Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB:92963223473 da isplati tužiteljici Slavici Krajinović iz Osijeka, Zvečevska 41, OIB:54682424509, iznos od 1.681,94 eura (tisućušestoosamdesetjedaneurodevedesetčetiricenta) u roku od 15 dana.

IV Nalaže se tuženici Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB:92963223473, da isplati tužiteljici Slavici Krajinović iz Osijeka, Zvečevska 41, OIB:54682424509, iznos od 1.074,15 eura (tisućsedamdesetčetirieurapetnaestcenti) u roku od 15 dana.

V. Nalaže se tuženici Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB:92963223473, da isplati tužiteljici Slavici Krajinović iz Osijeka, Zvečevska 41, OIB:54682424509, iznos od 6.192,07 eura (šesttisućastodevedesetdvaeura-sedamcenti) sa zateznom kamatom tekućom od dana 15.10.2015. pa do isplate, koja do 31.12.2022. u visini koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1.01.2023. do 29.12.2023. po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za osam postotnih poena, a od 30.12.2023. do isplate u visini kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke uvećanjem referentne stope za osam postotnih poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine u roku od 15 dana.

VI. Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice za isplatu procesnih zateznih kamata na iznos od 1.681,94 eura tekućih od dana 5. lipnja 2019. pa do isplate, te procesnih kamata na iznos od 1.074,15 eura tekućih od dana 5. lipnja 2019. pa do isplate, kao neosnovan.

VII. Nalaže se tuženici Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB:92963223473, da tužiteljici Slavici Krajinović iz Osijeka, Zvečevska 41, OIB:54682424509, naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.077,94 (tritisućesedamdesetsedameuradevedesetčetiricenta) sa zateznim kamatama tekućim od dana 18. lipnja 2026. pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

VIII. Odbija se preostali zahtjev tužiteljice za naknadu troška od 437,50 eura (četrístotridésedameurapedesetcenti) s pripadajućim zateznim kamatama, kao neosnovan.

### Obrazloženje

1. Tužiteljica je dana 5. lipnja 2019. podnijela tužbu protiv tuženice s tužbenim zahtjevom radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi Ugovora o kreditu koje se odnose na promjenjivu kamatnu stopu i kojim se kredit veže uz valutnu klauzulu koji glasi kao pod I. i II. izreke, te radi isplate zateznih kamata po osnovi promjenjive kamatne stope na iznos od 20.569,13 kn / 2.729,99 eura, te zateznih kamata po osnovi valutne klauzule na iznos od 29.676,21 kn / 3.938,71 eura, sa zateznim kamatama tekućim od dospijeća svakog anuiteta pa do 30.09.2015., te ukupan iznos preplate po navedenim osnovama od 45.879,33 kn / 6.089,23 eura sa zateznim kamatama tekućim od 1.10.20215. pa do isplate.

1.1. Tužiteljica tužbu obrazlaže navodeći da je sa tuženicom dana 17.06.2005. sklopila Ugovor o namjenskom kreditu broj: 3204994642, kojom je odredbom članka 1. ugovora ugovorena valutna klauzula kojom se glavnica kreditne obveze veže za valutu švicarski franak (CHF). Tužiteljici je odobren iznos od 58.155,20 CHF u kunskoj protuvrijednosti obračunato po srednjem tečaju HNB-a, na dan isplate kredita. Tužiteljica se obvezala predmetnu obvezu vratiti uz valutnu klauzulu s pripadajućim zateznim kamatama. Tužiteljica je ugovorila otplatu kredita u anuitetima uz redovnu kamatu sve u kunskoj protuvrijednosti obračunato po srednjem tečaju HNB-a na dan plaćanja, na rok otplate 20 godina, s tim da se mjesečni anuiteti otplaćuju u kunskoj protuvrijednosti obračunatoj po srednjem tečaju HNB-a važećem na dan plaćanja za CHF. Na temelju odredbe članka 2. Ugovora o kreditu, ugovorena je promjenjiva kamatna stopa koja je u trenutku ugovaranja iznosila 4,50% godišnje, a kamatna stopa promjenjiva je u skladu s promjenama Odluke o kamatnim stopama tuženica. Na temelju procedure propisane izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju u pogledu konverzije kredita u CHF, tužiteljica je prihvatila od tuženice ponuđenu konverziju kredita iz CHF u EUR, pri čemu je između parničnih stranaka potpisan Dodatak ugovora o kreditu od 1.02.2016. Odredbom članka 2. Ugovora o kreditu ugovorena promjenjiva kamatna stopa, koja je početna kamatna stopa iznosila 4,50% godišnje, te je promjenjiva sukladno promjenama tržišnih uvjeta, a temeljem Odluke o kamatnim stopama banke, tuženica je početnu kamatnu stopu mijenjala tijekom trajanja ugovornog odnosa na nezakoniti način. Odredba članka 2 ugovora o kreditu je nepoštena i ništetna u dijelu u kojem je ugovorena promjenjiva kamatna stopa. Tužena sa tužiteljicom nije pojedinačno pregovaralo niti ugovorom predvidjela egzaktne parametre koji utječu na odluku tuženice o promjeni kamatne stope, što je izravno oštetilo tužiteljicu i povrijedilo ugovornu ravnotežu između stranaka. Odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi apstraktna je i nejasna, bez relevantnih parametara mjerljivosti, što je dovelo do toga da u konkretnom ugovornome odnosu jedini koji postavlja uvjete je tužena bez ikakvih unaprijed predviđenih parametara, a čime je narušena ravnoteža činidbi na štetu tužiteljice jer u navedenoj ugovornoj odredbi uopće nema parametara promjenjivosti te uopće nije poznata metodologija izmjene. Dakle, iz postojeće ugovorne odredbe uopće nije razvidan način promjene kamatne stope te je ona tijekom ugovornog odnosa mijenjana jednostranim radnjama banke na koje tužiteljica nije imala utjecaja. Poziva se na pravomoćnu presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. koja je djelomično potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014., kojom je jednostrano određivanje visine kamatne stope od strane tužene

proglašeno kao nepošteno te su odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi utvrđene ništetnim, a što je potvrdio Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi broj Rev-249/14 od 9. travnja 2015. Poziva se i na presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018., kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, broj P-1404/2012 od 4. srpnja 2013. u dijelu kojim je presuđeno kako je nepošteno ugovaranje valutne klauzule uz koje je vezana glavnica švicarski franak a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja ugovora, potrošaču od strane banke nisu informirani o svim bitnim parametrima te su odredbe kojima je ugovorena valutna klauzula utvrđene ništetnim. Navedenim presudama je utvrđeno da je došlo do znatne stranačke neravnoteže ugovornih strana drastičnim porastom CHF u kombinaciji s promjenjivom kamatnom stopom koju je banka mijenjala jednostranom odlukom, uslijed čega je tužiteljica kao potrošač bila u znatno nepovoljnijoj situaciji, pa je sukladno navedenim odlukama nedvojbeno kako je tužena na štetu tužiteljice neosnovano naplatila, odnosno stekla, bez osnove iznos novca koji će se utvrditi financijskim vještačenjem po dostavi sve relevantne dokumentacije od strane tužene, a po osnovu ništetnosti ugovornih odredbi koje uređuju valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu. Poziva se na odredbu čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača, te čl. 502.c Zakona o parničnom postupku. Između parničnih stranaka potpisan je Dodatak ugovora o kreditu koji predstavlja dodatak Osnovnom ugovoru kojim se prema zakonu mijenjaju odredbe iz osnovnog ugovora i to valuta kredita, kamatna stopa i iznos preostale neotplaćene glavnice uz sporazum o raspolaganju preplatom. Ostale odredbe osnovnog ugovora ostaju neizmijenjene i na snazi. Cilj navedenog postupka je izjednačavanje CHF korisnika kredita sa osobama koje su u spornom periodu podigle kredite u eurima. Intervencija zakonodavca u ovu problematiku imala je cilj zaštitu potrošača te je donesen ZID ZPK/15, no istim nije uređeno pitanje ništetnosti njenih pravnih posljedica glede pojedinih ugovornih odredbi prvobitnog ugovora, a što je predmet ovoga spora. No Dodatkom ugovora niti bilo kojim drugim činom stranaka nije niti riješeno pitanje restitucije po osnovi ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi i štete koja je potrošačima uzrokovana tijekom dugotrajnog ugovornog odnosa koji se među strankama odvijao do konverzije uslijed ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi i koja šteta konverzijom nije namirena, pa stoga smatra da ima valjan osnov eventualnim zahtjevom tražiti sve što joj konverzijom kredita nije namireno, a proizlazi iz dugogodišnjeg ugovornog odnosa koji je proizvodio učinke sve do konverzije. Dodatak je potpisan te prema izračunima banke prema ZID ZPK/15 je izvršena intervenciju u prvi Ugovor čime je pokušano uređenje dijela odnosa iz osnovnog ugovora. Potrošač u vrijeme konverzije nije imao valjane elemente za procjenu stanja jer nije bilo pravomoćno odluke o ništetnosti valutne klauzule, pa realno i nije mogao sagledati kompletnu ekonomsku isplativost konverzije, što prema praksi Europskog suda znači da je potrošač zaknut za realno stanje i postojanje osnova za donošenje informiranih odluka. Stoga, unatoč provedenoj konverziji, smatra opravdanim zahtijevati isplatu utuženih preplaćenih iznosa po osnovi ništetne odredbe o valutnoj klauzuli. Tužena ju nije obeštetila zbog nezakonite valutne klauzule niti promjenjive kamatne stope, niti je takva pravomoćno utvrđena nezakonitost razmatrana u postupku konverziji, no činjenica jest da je konverzija rješavano u fazi kada se oko valute vodio kolektivni spor. Također je činjenica da su banke u fazi konverzije znale da su ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi ali su odbijale sanirati pravne posljedice te ništetnosti i time spriječiti daljnje oštećenje klijenata, uključujući i tužiteljicu. Prije podnošenja tužbe je izračunala iznos preplate po osnovi tečajne razlike između početno ugovorenog tečaja i svih kasnijih promjena, kao i po osnovi promjenjive kamatne stope pri čemu je uzimana razlika između početne kamatne stope i kasnijih uvećanja, kako je i postavila kondemnatorni zahtjev, a ukupan iznos preplate po navedenim osnovama iznosi 45.879,33 kn / 6.089,23 eura, međutim

zadržava pravo urediti zahtjeve za isplatu nakon provedenog financijsko-knjigovodstvenog vještačenja.

1.2. Tijekom postupka tužiteljica navodi da potpuna restitucija potrošača ne može biti konkludentna nego izričita i transparentna. stranke ne mogu promjenu valute i uređenje kamate tretirati kao potpunu restituciju, jer nije utvrđeno postojanje potraživanja tužiteljice, visina potraživanja tužiteljice kao oštećenog potrošača-korisnika CHF kredita, svake pojedine preplate kamata i tečaja zbog ništetnih odredbi s danom njihova dospelja, način namirenja tako utvrđene tražbine tužiteljice s pripadajućim zateznim kamatama, očitovanje volje ugovornih strana oko načina namirenja utvrđene tražbine, pisani trag, ugovor, aneks ili sl. o takvom očitovanju volje strana, zakonom tj. ZID ZPK nije nigdje propisao da je cilj konverzije restitucija ili obeštećenje povrijeđenog prava potrošača niti je tužena navela zakonsku odredbu iz koje to proizlazi ili se pojam ništetnosti ili restitucije uopće spominje. Nije dopustivo pogađati je li ili nije restitucija cilj konverzije, pa bez izričite zakonske odredbe o tome nema govora. Konverzija je provedena samo iz razloga da se ugovor izmijeni u odnosu na valutu ugovora i kamatnu stopu, cilj konverzije nije bila regulacija ugovornih odnosa stranaka po osnovi restitucije kao pravne posljedice ništetnosti, a konverzijom se uopće nije razmatrala valjanost glavnog ugovora, niti je kroz konverziju postignuto obeštećenje klijenata uslijed ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i tečajnoj razlici.

1.3. Nakon provedenog financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, tužiteljica podneskom od dana 4. studenog 2022. uređuje tužbeni zahtjev na način da kondemnatornim dijelom traži isplatu ukupnog iznosa od 6.192,07 eura na ime ukupne preplate umanjene za preplatu iz konverzije sa zateznim kamatama od 1.10.2015. pa do isplate, te zatezne kamate na iznos preplate po osnovi promjenjive kamatne stope od 2.717,74 eura tekuće od dana dospelja pa do 30.09.2015., te zatezne kamate po osnovi valutne klauzule na iznos od 4.053,81 eura tekuće od dospelja anuiteta pa do 30.09.2015.

1.4. Nakon dopune nalaza i mišljenja vještaka, podneskom od dana 30. lipnja 2025. tužiteljica uređuje kondemnatorni zahtjev na način da ukupno potražuje na ime preplate 6.192,07 eura sa zateznim kamatama tekućim od 1.10.2015. pa do isplate, te potražuje iznos od 1.681,94 eura (na ime više plaćenih kamata zbog promjene kamatne stope) sa procesnim kamatama od dana 5. lipnja 2019. (podnošenja tužbe) pa do isplate, kao i iznos od 1.074,15 eura (na ime više plaćenih anuiteta zbog promjene tečaja) sa procesnim kamatama od dana 5. lipnja 2019. (podnošenja tužbe) pa do isplate.

2. U odgovoru na tužbu od dana 23. rujna 2019. i tijekom postupka, tužena osporava osnov i visinu utuženog potraživanja, status potrošača, ističe prigovor nedostatka aktivne legitimacije (iz razloga što sve uplate nisu vršene samo od strane tužiteljice, nego i od strane drugih osoba), prigovor zastare, kao i prigovor zastare na preinačeni dio, te prigovor nedostatka pravnog interesa, jer korisnici kredita koji su konvertirali svoj kredit po ZID ZPK/15 nemaju pravni interes postavljati kondemnatorne zahtjeve koji bi se odnosili na bilo kakva obeštećenja koja bi mogla proizlaziti iz odnosa između Banke i korisnika kredita, a koji odnos je naknadno uređen sporazumom o konverziji kao novom pravnom osnovom među strankama. Navodi da su stranke Dodatkom ugovoru o kreditu dana 1.02.2016. izmijenile osnovni Ugovor o kreditu na način da je tužiteljčin kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR odnosno položaj tužiteljice je izjednačen s položajem u kojem bi bila da je koristila

kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Dakle, Dodatkom je promijenjena ugovorena valutna klauzula i ugovorna kamatna stopa iz osnovnog ugovora čime je tužitelj prihvatio i promjenjivu kamatnu stopu (određeno strukturiranu), a koja kamatna stopa se primjenjivala na kredite iste vrste s valutnom klauzulom u EUR od dana sklapanja osnovnog ugovora. Poziva se na čl. 19.b, 19.c i 19.d. ZID ZPK/15, te napominje da je tužena u cijelosti postupila u skladno navedenim odredbama te je pribavila mišljenje ovlaštenog revizora i to mišljenje objavila na mrežnim stranicama tuženice. Potpisivanju Dodatka je sukladno zakonskoj obvezi prethodio prihvrat izračuna konverzije i to nakon primitka svih zakonom propisanih informacija, omogućavanja provjere tih informacija te potvrde kalkulatora od strane ovlaštenog revizora. Stoga, ističe se da je tužena bila u zakonskoj obvezi ponuditi tužiteljici sklapanje Dodatka, a tužiteljica je ta koja je odlučivala o tome da li želi ili ne želi izmijeniti osnovni ugovorni odnos s tuženom odnosno tužiteljica je imala pravo nastaviti otplatu kredita prema važećim ugovornim uvjetima. Upravo je tužiteljica slobodnim očitovanjem volje odlučila urediti ugovorni odnos s tuženom (tako da se ima smatrati EURskim korisnikom kredita od početka), slijedom čega tužena smatra u cijelosti neosnovanim tužiteljinu tužbu, a što uostalom proizlazi i iz odluke Vrhovnog suda RH, posl.br. Gos 1/2019.

3. Tužiteljica tijekom postupka osporava navode tuženice ističući da njena aktivna legitimacija uopće nije sporna s obzirom na njeno nesporno obilježje ugovorne strane. S time u vezi, istaknuti prigovor nije osnovan, jer kao strana Ugovora o kreditu tj. korisnik kredita jest aktivno je legitimirana voditi sporove vezane za predmetni ugovor i uplate koje su po tom ugovoru izvršene prema obračunu banke. Tužena je sve njene uplate uredno zavela i prihvatila za zatvaranje njenih obveza koje je banka izračunala. Ujedno, tužena tvrdi da su sve uplate po partiji njenog kredita uzete u obzir kod konverzije u EUR kredit, tako da je potpuno irelevantno tko je uplate vršio, one su korištene za plaćanje CHF anuiteta i potom prikazane u postupku konverzije upravo kao njene uplate. Predmet ovog spora su nezakonito naplaćeni iznosi do 30.09.2015.g., tj. do potpisivanja konverzije. Točno je, kako je navela tužena da tužiteljica konverziju uopće ne osporava, pa ostaje nepoznat razlog stavljanja fokusa tuženice na činjenicu da je taj postupak proveden sukladno zakonu. Vezano za proveden postupak konverzije i izračun konverzije, tužiteljica jest i do kraja otplate će plaćati anuitete bazirane na provedenoj konverziji i u tom postupku učinjenom izračunu. To znači da će do kraja otplate kredita plaćati više nego bi plaćala prema početno izračunatoj rati u CHF kreditu koju je i računala da će plaćati. Usvajanjem tužbenog zahtjeva bi ostvarila namirenje potraživanja iz ugovornog odnosa koji je proizvodio pravne učinke prije konverzije, i realizirao restituciju uslijed ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi. Potpuna restitucija potrošača ne može biti konkludentna nego izričita i transparentna, stranke ne mogu promjenu valute i uređenje kamate tretirati kao potpunu restituciju, jer nije utvrđeno; a) postojanje potraživanja tužitelja (banke spore bilo kakvo potraživanje iz CHF kredita), b) visina potraživanja tužitelja kao oštećenog potrošača-korisnika CHF kredita c) utvrđenje svake pojedine pretplate kamata i tečaja zbog ništetnih odredbi s danom njihova dospijanja, d) način namirenja tako utvrđene tražbine tužitelja sa pripadajućim zateznim kamatama, e) očitovanje volje ugovornih strana oko načina namirenja utvrđene tražbine, f) pisani trag, ugovor, aneks ili sl. o takvom očitovanju volje strana, zakonom tj. ZID ZPK nigdje nije propisano da je cilj konverzije nikakva restitucija ili obeštećenje povrijeđenih prava potrošača niti je tuženik naveo odredbu zakona iz koje to proizlazi ili se pojam ništetnosti ili restitucije uopće spominje. Nedopustivo je pogađati je li ili nije restitucija cilj konverzije, stoga bez izričite zakonske odredbe o tome nema ni govora. Konverzija je prema zakonu provedena samo iz razloga da se ugovor izmjeni u odnosu na valutu ugovora i kamatne stope, nema govora o tome da se bilo zakonom ili ugovorom zadire

u međusobna potraživanja stranaka nastalih do konverzije po osnovi restitucijskih zahtjeva. Dakle, cilj konverzije nije bila regulacija ugovornih odnosa stranaka po osnovi restitucije kao pravne posljedice ništetnosti, a konverzijom se uopće nije razmatrala valjanost glavnog ugovora, niti je kroz konverziju postignuto obeštećenje klijenata uslijed ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i tečajnoj razlici. Nije točna tvrdnja tuženika da početni ugovor ne egzistira, jer prema odredbi čl.21. Dodatke, odredbe glavnog ugovora ostaju neizmijenjene i dalje na snazi. Tužena je bila bio ovlaštena ponuditi potrošačima novi ugovor, a ne dodatak/aneks ( prema čl. 19e st.1. Zakona o potrošačkom kreditiranju), što nije učinila. Dakle, Dodatak nije novi ugovor niti je prvotni prestao, već je djelomično izmijenjen kako je izričito propisano zakonom i to čitav niz godina nakon zaključenja. Ključna je stvar da tužena banalizira činjenicu da je dugi niz godina oštećivala tužiteljicu i obračunavala mu prevelike anuitete, te neosnovano koristila nezakonito naplaćen novac. Dobrovoljnost konverzije s predmetom ovog spora nema nikakve veze, jer učinak konverzije djeluje pro futuro, te se iz simuliranog otplatnog plana utvrdila buduća obveza tužitelja koju on izvršava, jer konverziju ne spori. Pri tome, plaća i platit će više nego što bi platio da odredbe CHF kredita nisu bile ništetne tj. krivnjom banke platit će skuplji kredit. Tužena nije dokazala ništa, osim nesporne činjenice da je provedene konverzija. Samo i isključivo vještačenjem može se utvrditi je li tužiteljčino potraživanje postupkom konverzije namireno. Sukladno odredbi čl. 41. Zakona o zaštiti potrošača, potrošač se ne može odreći niti mu se mogu ograničiti prava po osnovi zaštite potrošača.

4. Radi utvrđenja spornih činjenica sud je u dokaznom postupku saslušao tužiteljicu, izvršio uvid i pročitao prijedlog za uknjižbu založnog prava (list 11.), Ugovor o nenamjenskom kreditu br. 3204994642 (kreditna partija broj 7102761685) od 17.06.2005. (list 12.-19.), Otplatni plan (list 20.-21.), Pregled promjena kamatnih stopa po kreditu- kreditna partija broj 7102761685 (list 22.), Obavijest o izračunu efekata konverzije od 8.02.2016. (list 23.), Efektivnu kamatnu stopu /realna godišnja kamatna stopa 4,50% (list 24.-38.), Dodatak ugovoru o namjenskom kreditu broj 3204994642/05 od 28.04.2009. (list 39.-41.), Dodatak ugovoru o kreditu temeljem ZID ZPK/2015 od 1.02.2016. (list 42.48.), Prometi po kreditu (list 49.-66., 109.-120.), Izvještaj od 14.11.2015. o kalkulatoru za provedbu konverzije kredita (list 92.-94.), Obavijest o izračunu konverzije od 12.11.2015. (list 95.), Izračun konverzije na dan 30.09.2015. (list 96.-101.), Informativni sažetak izračuna konverzije na dan 30.09.2015. (list 102.), pregled otvorenih stavki (list 103.), Prijedlog izmjene ugovora o kreditu (list 104.), te na okolnost visine tužbenog zahtjeva proveo financijsko-knjigovodstveno vještačenje po stalnom sudskom vještaku Bernardi Hunjadi, dipl. oec. iz Osijeka, te pročitao nalaz i mišljenje vještaka od 22.10.2022. (list 310.-322.), dopunu nalaza od 5.12.2022. (list 338.), od dana 20.06.2025. (list 365.-370.) i od dana 28.01.2026. (list 398.-400.).

5. Izvedeni dokazi ocijenjeni su sukladno čl. 8. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019.).

6. Tužbeni zahtjev je djelomično osnovan.

7. Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje ništetnosti dijela odredbe čl. 1., čl. 2. i čl. 7. Ugovora o namjenskom kreditu br. 3204994642 sklopljenog dana 17. lipnja 2005., kojom se otplata kredita veže uz promjenjivu kamatnu stopu i valutnu klauzulu vezanu uz tečaj CHF, kao i zahtjev za povrat preplaćenih iznosa toga kredita po osnovi stečenog bez osnove temeljem ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

8. Među strankama nije sporno:

- pasivna legitimacija;
- da su tužiteljica kao korisnik kredita i tuženica kao kreditor dana 17. lipnja 2005. sklopili Ugovor o namjenskom kreditu br. 3204994642 (kreditna partija 7102761685) ovjeren po javnom bilježniku Dragici Dumančić iz Osijeka pod OU-693/2005 dana 21. lipnja 2005., kojim je tužena odobrila i stavila tužiteljici na raspolaganje iznos u kunskoj protuvrijednosti od 58.155,20 CHF obračunato prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke (čl. 1.), radi kupovine kuće;
- da se tužiteljica obvezala tuženoj platiti redovnu kamatu koja na dan sklapanja Ugovora iznosi 4,50% godišnje i koja je promjenjiva (čl. 2.);
- da se kredit otplaćuje u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti, obračunatoj po srednjem tečaju HNB važećem za CHF na dan plaćanja; (čl. 7.);
- da anuiteti dospijevaju na naplatu uzastopno, prvog dana u mjesecu, počev od dana dospijeća prvog anuiteta;
- da se na iznos kredita obračunava redovna kamata koja je promjenjiva u skladu s promjenama Odluke o kamatnim stopama tuženice (dio odredbe čl. 2.);
- da je rok otplate kredita 20 godina;
- da su tužitelj i tužena dana 28.04.2009. sklopile I Dodatak ugovoru o namjenskom kreditu broj 3204994642/05 od 17.06.2005. kojim se mijenja predmet osiguranja;
- da su tužitelj i tužena dana 1.02.2016. sklopili Dodatak Ugovoru o kreditu temeljem ZID ZPK/2015, kojim je kredit konvertiran;
- da su stranke Dodatkom utvrdile da preplata na dan konverzije 30.09.2015. iznosi 4.366,01 HRK;
- da je tužiteljica otplatila kredit u cijelosti.

7.1. Nesporne činjenice proizlaze iz Ugovora o namjenskom kreditu br. 3204994642/05 od 17.06.2005. (list 12.-19.), I Dodatka ugovoru od 28.04.2009. (list 39.-41.) i Dodatka ugovoru o kreditu od dana 1.02.2016. (42.-48.).



9. Među strankama je sporno:

- aktivna legitimacija;
- ima li tužiteljica status potrošača;
- ima li tužiteljica pravni interes za podnošenje tužbe u ovom predmetu budući je provedena konverzija kredita;
- jesu li odredbe Ugovora o kreditu br. 3204994642/05 od 17.06.2005., koje se odnose na valutnu klauzulu vezanu uz tečaj CHF i promjenjivu kamatnu stopu (čl. 1., čl. 2. i čl. 7.) ništetne;
- pripada li tužiteljici pravo na povrat preplaćenih iznosa po osnovi ništetnih ugovornih odredbi, s obzirom na sklapanje Dodatka Ugovoru o kreditu dana 1.02.2016.;
- visina zahtjeva;
- je li nastupila zastara potraživanja;
- je li nastupila zastara na preinačeni dio tužbe.

10. Pregledom predmetnog Ugovora o namjenskom kreditu (list 12.-19. spisa) opravdano je zaključiti da je riječ o standardnom ugovoru o kreditu u kojem nema naznačenih, ni precizno navedenih osnovnih parametara o kojima ovisi kretanje iznosa u budućem razdoblju u odnosu na promijene kamatne stope, te valutnu klauzulu (čl. 1., 2. i čl. 7.), da je Ugovor zaključila tužiteljica kao fizička osoba, da joj je Zoran Krajinović bio sudužnik, te da se radi o hipotekarnom stambenom kreditu.

10.1. Pregledom prometa po kreditu (list 49.-66., 109.-120.), sud je utvrdio da je banka sve uplate po navedenoj kreditnoj partiji primala i knjižila.

10.2. Ostalu materijalnu dokumentaciju sud nije posebno obrazlagao, jer je nesporna među strankama i istu je vještak uzeo u obzir prilikom vještačenja.

10.3. Na okolnost statusa potrošača, aktivne legitimacije i pregovaranja oko ugovornih odredbi sud je saslušao tužiteljicu iz čijeg iskaza proizlazi da je Ugovor zaključila kao fizička osoba, nije bila vlasnica tvrtke niti obrta, kredit joj je bio potreban radi kupovine nekretnine u kojoj i sada živi sa obitelji. Obilazili su razne banke i odlučili se za realizaciju kredita kod tuženice, a kredit joj je ponuđen u CHF valuti kao tada najpovoljniji i nitko ju nije upozorio na rizike tog kredita, odnosno nije joj rečeno da može doći do promjene tečaja u odnosu na kunu niti objasnio koji parametri utječu na promjenu kamatne stope i tečaja niti da HNB ne štiti tečaj kune u odnosu na CHF, kao što to čini u odnosu na euro, već joj je izričito rečeno da se radi o stabilnoj valuti. Međutim, kako joj je rata porasla s početnih 1.500,00 kuna na 2.600,00 kuna, da je bila upozorena na mogućnost takvog rasta rate, sigurno ne bi realizirala taj kredit. Nije mogla pregovarati o ugovornim odredbama, jer joj je ugovor o kreditu u banci ponuđen na potpis već unaprijed sačinjen, da nije pristala na neku od ugovornih odredbi, misli da ne bi mogla realizirati kredit. Na konverziju je pristala, ali se time nije odrekla bilo kakvog potraživanja prema banci i kredit je uspjela otplatiti u cijelosti. Kredit se otplaćivao putem administrativne zabrane sa njene plaće. Pročitala je ugovor prije potpisivanja i kao laiku su joj bile jasne ugovorne odredbe.

11. Nije osnovan prigovor nedostatka aktivne legitimacije, koji tužena obrazlaže navodeći da sve uplate nisu vršene samo od strane tužiteljice, nego i od strane drugih osoba. Naime, tužiteljica je sudionik u predmetnom obveznom odnosu prema tuženoj, te je sve uplate na ime predmetnog kredita tužena kao Banka pristala primiti i iste je knjižila na predmetnu partiju kredita kao uplate Korisnika kredita – tužiteljice, a što je vidljivo iz prometa po kreditu (list 49.-66., 109.-120.), pa prema tome samim time tužena priznaje aktivnu legitimaciju tužiteljici. Tužena nije dostavila dokaz o tome da su uplate vršile i treće osobe koje je odbila primiti i vratila istima, već je sve uplate na ime kreditne partije knjižila kao uplate Korisnika kredita po predmetnoj partiji kredita, a kredit se prema navodu tužiteljice naplaćivao administrativnom zabranom na njenoj plaći, pa je stoga upravo tužiteljica sukladno odredbi čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima, aktivno legitimirana potraživati isplatu svih preplaćenih iznosa iz ništetnih ugovornih odredbi.

12. Nije osnovan prigovor tužene kojim osporava tužiteljici status potrošača. Naime, tužiteljica svoj individualni zahtjev temelji na Zakonu o zaštiti potrošača, odredbi članka 502.c Zakona o parničnom postupku i presudi donesenoj u kolektivnom sporu za zaštitu potrošača, pa je stoga teret dokazivanja suprotnog na tuženici, kao i da je s tužiteljicom pojedinačno pregovarala o spornim ugovornim odredbama u smislu odredbe čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03.) koji se primjenjuje u konkretnom slučaju, te da ista nema svojstvo potrošača u smislu odredbe čl. 3. Zakona o zaštiti potrošača, a niti da predmetni Ugovor nema svojstvo potrošačkog ugovora, u smislu odredbe čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku.

12.1. Naime, odredbom čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača, potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti; dok je točkom 2. definirano da je trgovac svaka osoba koja nudi ili sklapa pravne poslove, odnosno nastupa na tržištu u okviru svog zanimanja, ili svoje djelatnosti.

12.2. Iz iskaza tužiteljice, te iz samog Ugovora o kreditu, proizlazi da je kredit odobren radi kupovine nekretnine u kojoj tužiteljica i sada živi sa obitelji, ugovor je tužiteljica zaključila kao fizička osoba, nije bila vlasnik tvrtke, niti obrta, a sudužnik joj je bio Zoran Krajinović, kredit je zatvoren i otplaćivao se administrativnom zabranom na njenoj plaći. Iz navedenog proizlazi da tužiteljica ima svojstvo potrošača u konkretnom ugovornom odnosu u smislu čl. 3. točka 1. Zakona o zaštiti potrošača, jer je s tuženicom kao trgovcem sklopila predmetni Ugovor o kreditu, u svrhe koje nisu namijenjene njenom zanimanju niti njenoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. S druge strane, kako je tuženica banka i davanje kredita je proizvod bankarske djelatnosti kojom se bavila, to je predmetni Ugovor potrošački i tužiteljica u konkretnom slučaju nesporno u tom ugovornom odnosu ima status prosječnog potrošača u smislu odredbe čl. 3. Zakona o zaštiti potrošača.

12.3. Naime, radi se o predmetnom Ugovoru kao potrošačkom ugovoru, prema kojem se utvrđenju odnosi između parničnih stranaka prosuđuju prema Zakonu o zaštiti potrošača, kao glavnom pravnom izvoru zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi, budući da je Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, prenesena u naš pravni sustav ne samo kroz odredbe Zakona o zaštiti potrošača, već djelomično i kroz odredbe Zakona o obveznim odnosima u čl. 295. i čl. 296. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05.). Dakle, odredbom čl. 3. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora, bilo je propisano da je potrošač

svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja. Treba i navesti da su nacionalni sudovi država članica Europske unije, dužni tumačiti nacionalno zakonodavstvo u skladu sa pravom Europske unije, pa time i sudskom praksom Suda Europske unije koja je obvezujuća za sve nacionalne sudove država članica a koja pod pojam "potrošač" definira kao svaku fizičku osobu koja u ugovorima je obuhvaćena Direktivom 93/13 EEZ, nastupa za potrebe izvan okvira svojeg obrta, poduzeća i profesije. Posebno se i naglašava da je svojstvo potrošača dužan dokazati tužitelj, a ukoliko tuženik tvrdi suprotno, isto je dužan dokazati.

13. Prigovor nedostatka pravnog interesa nije osnovan. Iako je odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I/3685/2015 od 4. travnja 2017. utvrđeno da je konverzija provedena u skladu s odredbama ZID ZPK/15, sklapanjem sporazuma o konverziji korisnik kredita u CHF nije izgubio pravo potraživati stečeno bez osnove temeljem nepoštenih i ništetnih ugovornih odredbi osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje važenja ugovora o kreditu u CHF do dana sklapanja ugovora o konverziji. Treba naglasiti da ništetnost nastupa po samom zakonu i to od trenutka sklapanja pravnog posla, pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan niti kada uzrok ništetnosti naknadno nestane, osim u izuzetnim slučajevima kada je zabrana manjeg značaja, a što u ovom predmetu nije slučaj. Takvo pravno shvaćanje u skladu je i sa pravnim shvaćanjem Suda Europske unije izraženom u presudi od 14. ožujka 2019., Zsuzsanna Dunai protiv ERSTE Bank Hungary Zrt., C-118/17, EU:C:2019:207, prema kojem potrošaču pripada pravo na potpuno obeštećenje tj. na uspostavu činjenično i pravno one situacije u kojoj bi se nalazio da nepoštena odredba nije postojala, a osobito pravo ostvariti povrat koristi koju je trgovac neopravdano stekao na njegovu štetu na temelju nepoštene i ništetne ugovorne odredbe. Pri tome, nije od značaja okolnost da je u tom predmetu riječ o zakonskoj intervenciji na temelju sudskog utvrđenja ništetnosti ugovorne odredbe, dok je u nazočnom slučaju riječ je o izmjeni ugovora intervencijom stranaka, budući da je mjerodavnim odredbama ZID ZPK/15 predviđena mogućnost potrošača da odbije sklapanje ponuđenog sporazuma o konverziji. S obzirom na okolnosti i razloge zbog kojih je donesen taj propis i u kojima je vršena konverzija (stalni rast i nepredvidivost tečaja CHF te posljedično tome značajno povećanje iznosa mjesečnih anuiteta u odnosu na vrijeme sklapanja osnovnog ugovora o kreditu) nameće se zaključak da je potrošač bio primoran prihvatiti konverziju kako se ne bi doveo u stanje nemogućnosti plaćanja ugovorenih anuiteta (ekonomska prinuda). Naime, do sklapanja sporazuma o konverziji na snazi je bio osnovni Ugovor o kreditu, koji je proizvodio pravne učinke, a koji se odnose na ispunjavanje obveza korisnika kredita temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora, pa da je, posljedično tomu, u ovom postupku moguće zaključiti o ništetnosti ovih odredbi i njegovom pravu na isplatu, budući tim Aneksom ugovora o kreditu nije u cijelosti podmiren njegov dug, posljedično čemu nije postignut učinak zaštite tužitelja, kao potrošača, jer Aneksom uz Ugovor o kreditu, nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, već je za ubuduće definiran njihov ugovorni odnos, a sve pri tomu cijeneći i činjenice da se prigodom sklapanja navedenog Aneksa uz Ugovor o kreditu, tužitelj nije odrekao svojih prava, koja mu pripadaju temeljem navedenih ništetnih odredbi, niti je dao i mogao dati slobodan i informirani pristanak na to, pa se, posljedično tomu, nije ni odrekao svojih prava na obeštećenje, a niti je takvo odricanje u istomu sadržano. Stoga tužitelju pripada pravo da unatoč sklopljenom Aneksu (izvršenoj konverziji) potražuje od tužene isplatu razlike u preplaćenom iznosu koja bi nastala zbog neosnovanog povećanja prvobitno ugovorene kamatne stope i ugovorene valutne klauzule, ako ona postoji, unatoč zaključenom Aneksu, a koja pretpostavka je u konkretnom slučaju ostvarena.

13.1. Sve odredbe Glave IV.a Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 78/15, 102/15.), pa tako i odredbe ZPK na koje upire tuženica, reguliraju ugovorni odnos koji je između potrošača i vjerovnika (banke) nastao na temelju ugovora o kreditu. Navedeno jasno proizlazi odredbe članka 19.a ZPK kao i ostalih odredaba Glave IV.a ZPK. S druge strane, obveza restitucije nije obveza koja ima svoju pravnu osnovu u pravnom poslu odnosno ugovoru (čl. 247. u vezi s čl. 20. st. 1. Zakona o obvezni odnosima), već u izvanugovornom obveznom odnosu stjecanja bez osnove (čl. 1111., čl. 323. st. 1. i čl. 20. st. 1. Zakona o obveznim odnosima vezi s čl. 81. st. 1. i čl. 87. st. 1. ZZP/03). Dakle, ZPK regulira u potpunosti drugačiji obvezni odnos tj. ugovorni obvezni odnos koji je nastao sklapanjem ugovora o kreditu, dok tužiteljica tužbene zahtjeve temelji na postojanju izvanugovornog obveznog odnosa stjecanja bez osnove koji je nastao kao posljedica nepoštenosti i ništetnosti u potrošačkom ugovoru. Ugovornim odredbama, u ovom slučaju ugovornim odredbama Sporazuma o konverziji, ne može se osnažiti nešto što je od početka ništeto (ništavo) i nema pravni učinak. Stoga je neosnovano ukazivanje tuženice da je sklapanjem Sporazuma o konverziji tužiteljica izgubila pravo i pravnu osnovu da restitucijskim zahtjevom zahtijeva preplaćene iznose koji su posljedica nepoštene odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli osnovnog ugovora o kreditu. Uz navedeno, potrebno je i navesti da je odredbom čl. 328. Zakona o obveznim odnosima, propisano da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi, dok je odredbom čl. 326. st. 1. Zakona o obveznim odnosima propisano da ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane. Dakle, sklapanjem Sporazuma o konverziji ne mogu se osnažiti od početka nepoštene i ništete odredbe osnovnog ugovora o kreditu, pa kako je posljedica ništetnosti nastanak obveze restitucije, to tužiteljica i nakon sklapanja Sporazuma o konverziji ima pravo zahtijevati utvrđenje da su odredbe osnovnog ugovora o kreditu nepoštene i ništete, te restitucijskim zahtjevom tražiti da se uspostavi ono stanje kao da nepoštenih i ništetnih odredbi nije bilo.

14. Nadalje, presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., potvrđenom presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014., presudom Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018., te presudom i rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revt-249/14-2 od 09. travnja 2015. i Rev-2221/2018-11 od 3. rujna 2019., odlučeno je da je između ostalih tuženih i ovdje tuženica, u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u njima ništete i nepoštene ugovorne odredbe na način da su nepošteno ugovorili promjenu kamatne stope jednostranim odlukama banke i na način da o svakoj promjeni nisu s potrošačem pojedinačno pregovarali, niti su ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metodu izračuna parametara koji utječu na odluku o promjeni stope ugovorene kamate, kao i da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije i u vrijeme zaključenja ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka, čime su tuženici postupili suprotno čl. 81., 82. i 90. ZZP/03, a od 7. kolovoza 2007. protivno čl. 96. i 97. ZZP/07 te odredbama Zakona o obveznim odnosima.

14.1. Dakle u presudi Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., Visokog trgovačkog suda u Zagrebu broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. i PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. povodom kolektivne tužbe, odlučeno je o pitanju ništetnosti ugovaranja promjenjive kamatne stope na temelju jednostranih odluka banke, te ugovaranja valutne klauzule vezane uz valutu CHF, bez prethodnog upoznavanja korisnika kredita o mogućim posljedicama izmjene odnosa tih valuta. Stoga pravomoćna odluka koja je donesena u tom postupku, obvezuje sud u ovom parničnom postupku, jer konverzijom kredita nije prestao važiti osnovni Ugovor o kreditu kojeg su stranke sklopile, a tek utvrđenjem ništetnosti pojedinih odredbi osnovnog Ugovora o kreditu za tužitelja kao potrošača, nastaje subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa tuženoj do kojih je došlo temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora.

14.2. Prema odredbi čl. 502.a st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022., 114/2022., 155/2023.) udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijekom predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određenih djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povrjeđuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

14.3. Prema odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14., 110/15. i 14/19. – dalje u tekstu: ZZP/14) - koji je bio na snazi u vrijeme kada je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. postala pravomoćna - odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. Identično je bilo propisano i ranijim Zakonom o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09. i 133/09. - dalje u tekstu: ZZP/07) – koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja kolektivne tužbe – tj. čl. 138.a kojim je propisano da odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 131. st. 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 131. st. 1. ovoga Zakona obvezuje sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

14.4. Odredbom čl. 502.b Zakona o parničnom postupku, propisan je sadržaj tužbe iz čl. 502.a Zakona o parničnom postupku, dok je odredbom čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, propisan učinak presude donesene po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava na način da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st. 1. Zakona o parničnom postupku, da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženice, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tomu će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

14.5. Naime, u pojedinačnim postupcima radi utvrđenja ništetnosti odredbi ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima i promjenjivom kamatnom stopom koju su jednostrano mijenjali kreditori, nije potrebno ponovno utvrđivati da li su sporne odredbe ugovora o kreditu ništetne, obzirom da postoji temeljem već navedenog članka 502.c Zakona o parničnom postupku, a isto tako i čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14 i 110/15, dalje ZZP/14) koji propisuje vezanost sudova za postojanje povrede propisa zaštite potrošača iz članka 106. st. 1. ZZP/14, a slijedom toga i obvezu primjene utvrđene ništetnosti u kolektivnom sporu. Ne može postojati utvrđena ništetnost i nepoštenost pojedinih odredbi potrošačkog ugovora u kolektivnom sporu, a da istodobno ne postoji ništetnost i nepoštenost takvih odredbi u pojedinačnom sporu u odnosu na istovrsni ugovor (tako u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 3142/2018-2 od 19. ožujka 2019.).

14.6. Slijedom navedenog, a imajući u vidu smisao sudske zaštite kolektivnih interesa potrošača, ovaj sud smatra da se pravna utvrđenja iz presude povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, mogu primijeniti u svim parnicama koje potrošači individualno pokreću protiv trgovaca radi ostvarenja svojih prava koja su im povrijeđena na način kako je to utvrđeno u postupku za zaštitu kolektivnih interesa i prava, a ne samo u postupcima radi naknade štete, već i u svim parnicama u kojima se zahtjev za isplatu temelji upravo na utvrđenju ništetnosti pojedine ugovorne odredbe, koju je ništetnost sud već utvrdio u postupku radi zaštite kolektivnih interesa i prava potrošača. U suprotnom bi tumačenju takva deklaratorna presuda sama po sebi ostala bez konkretne svrhe tj. mogućnosti da na temelju iste individualni potrošač ostvari zaštitu svojih prava s obzirom da bi potrošač iste činjenice odnosno tvrdnje o ništetnosti ugovornih odredbi (povredi njegovih interesa i prava) ponovno morao dokazivati u individualno pokrenutom postupku. Upravo na ovakav način tumačenja zakonskih odredbi upućuje i Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj Revt 249/14-2 od 9. travnja 2015., kada obrazlaže aktivnu legitimaciju tužitelja u tom postupku za podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, naglašavajući da zakonske odredbe nisu same sebi svrha, već se donose u svrhu uređenja određenog pravnog područja i pravnih odnosa koji u njemu nastaju, a u primjeni donesenih propisa one se trebaju tumačiti smisleno, polazeći od volje zakonodavca, ali uvijek imajući na umu svrhu kojoj su one namijenjene, kao i učinak koji se njihovom primjenom postiže. Na isti način ovdje citirane zakonske odredbe tumači i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u obrazloženju svoje presude broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. navodeći da se pojedini potrošači, u slučaju postojanja osuđujuće odluke, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu pozvati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava.

14.7. Kako je predmetnim Ugovorom o namjenskom kreditu sklopljenim između stranaka u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava, ugovorena kamatna stopa koja je promjenjiva u skladu s odlukom banke, dakle u skladu s jednostranom odlukom tuženice, a upravo je takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom, te stoga ništetnom, te da je ugovorena odredba kojom je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, te je i takvu ugovornu odredbu citiranom pravomoćnom presudom Trgovački sud u Zagrebu utvrdio nepoštenom, te stoga ništetnom, ovaj sud smatra kako je sukladno citiranim odredbama čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09.), odnosno čl. 118. Zakona

o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 41/14., 110/15., 14/19.), te čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, tim pravnim utvrđenjima vezan u ovom postupku.

14.8. Dakle, citirane odredbe Zakona o parničnom postupku, propisuju direktni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača i obvezuju sudove da se u posebnim postupcima radi ostvarenja prava potrošača za naknadu mogu pozvati na utvrđenje iz pravomoćne presude kojom je prihvaćen zahtjev postavljen u tužbi iz čl. 502.a st. 1. Zakona o parničnom postupku, pa su i utvrđenja iz parnice po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa potrošača primjenjiva i na Ugovor o kreditu zaključen između prednika ugovornih stranaka u konkretnom slučaju.

15. Nadalje, prema stajalištu Ustavnog suda Republike Hrvatske iz odluke broj U-III/4372/2021 od 30. lipnja 2022., u postupcima koje potrošač pokrene individualnom tužbom protiv banke, tuženik ima pravo dokazivati da odredbe kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, odnosno valuta u CHF, nisu nepoštene jer su stranke o njima pojedinačno pregovarale.

15.1. Drugim riječima, u konkretnom slučaju, na tuženici je teret dokazivanja da je s tužiteljicom pojedinačno pregovarala o spornim ugovornim odredbama, a što ista nije niti učinila u smislu odredbe čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku u vezi s čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača.

15.2. Pored navedenog, ako bi se radilo o nekim posebnim okolnostima koje bi isključivale vezanost za pravomoćnu odluku u kolektivnom sporu, onda je teret dokazivanja takve činjenice na banci kao kreditoru. Međutim, tuženica u ovom postupku nije iznosila pa ni dokazala nikakve posebne okolnost.

16. Dakle, na tuženici je teret dokazivanja da je s tužiteljicom pojedinačno pregovarala o spornim ugovornim odredbama, odnosno da je prilikom pregovaranja tužena s tužiteljicom o sklapanju Ugovora o kreditu istu informirala o rizicima kredita, a što ista nije dokazala u smislu odredbe čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. Zakona o parničnom postupku i čl. 81. st. 4. Zakona o zaštiti potrošača. Saslušana tužiteljica je pak iskazala da joj prilikom sklapanja Ugovora o kreditu nije pojašnjeno da postoje mogući rizici vezano za promjenu tečaja CHF u odnosu na kunu, a niti koji parametri utječu na promjenu kamatne stope i tečaja vezanog za CHF, a niti da Hrvatska narodna banka ne štiti tečaj kune u odnosu na tečaj CHF, kao što to čini u odnosu na eur, već joj je naprotiv ponuđen kredit u CHF valuti kao tada najpovoljniji kredit. Dakle, nitko ju nije upozorio na rizičnost valute CHF, niti objasnio što utječe na promjenu kamatne stope, a nije imala mogućnost stvarno utjecati na pojedine odredbe Ugovora o kreditu, jer je Ugovor bio unaprijed pripremljen po principu „uzmi ili ostavi“. Ugovor je pročitala te je relativno mogla razumjeti ugovorne odredbe. Na konverziju je pristala i uspjela je kredit otplatiti u cijelosti, ali se sklapanjem Dodatka ugovoru nije odrekla bilo kakvih potraživanja prema tuženoj.

16.1. U konkretnom slučaju, uzimajući u obzir iskaz tužiteljice, Ugovor o kreditu je očito bio unaprijed formuliran od strane tuženice, pa se u smislu odredbe čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača, smatra da se o prijepornim odredbama Ugovora o kreditu, nije pojedinačno pregovaralo, radi čega su iste nepoštene. Pri tom nije od utjecaja to što je tužiteljici očito bilo poznato kako je ugovorena valutna klauzula i promjenljiva kamatna stopa, jer se radi zapravo o neodređenoj formulaciji vezanoj za Odluku tuženice. Naime, tužiteljici je na temelju takve ugovorne odredbe bila poznata obveza, no nije bila i upoznata s osnovnim parametrima o kojima ovisi kretanje iznosa u

budućem razdoblju, tako da predmetna obveza u Ugovoru nije bila određena, niti određiva.

16.2. S obzirom da tužiteljica kao potrošač nije bila u mogućnosti pregovarati s tuženicom, a tuženica tužiteljici nije na valjan i razumljiv način objasnila promjene kamatne stope, te postupak formiranja vrijednosti tečaja CHF u odnosu na kunu, odnosno koji sve čimbenici utječu na njezino formiranje tijekom trajanja ugovorenog kreditnog razdoblja, a na temelju čega bi ona kao potrošač mogla spoznati učinke koji će za nju u budućnosti proizaći iz takvih ugovornih odredbi, a tužiteljica prilikom sklapanja Ugovora o kreditu, kao potrošač, nije raspolagala osnovnim parametrima o kojima je ovisila promjena kamatne stope ili kretanje tečaja CHF u odnosu na kunu, to je očito u pitanju ništetna (ništava) ugovorna odredba u smislu odredbe čl. 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača i čl. 322. Zakona o obveznim odnosima. Tuženica je tužiteljici trebala na temelju jasnih i razumljivih kriterija objasniti sporne odredbe Ugovora, kako bi on mogao predvidjeti posljedice koje iz toga ugovora proizlaze, a što podrazumijeva i predmetne odredbe Ugovora o kojima tužitelj zasigurno nije bio u poziciji pregovaranja. Stoga se zaista radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka i to na štetu tužiteljice, jer načelo savjesnosti i poštenja općenito znači kako su svi sudionici u postupku obveznih odnosa, kao u konkretnom slučaju, dužni međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obiju strana, vodeći pritom računa o smislu i svrsi obveznih odnosa sukladno čl. 2., čl. 3., čl. 4., čl. 6. Zakona o obveznim odnosima.

16.3. Naime, sporna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi, među strankama zaključenog Ugovora nije lako razumljiva, jer u odnosu, na u vrijeme sklapanje ugovora, ugovorenu promjenjivu kamatnu stopu od 4,50% ne sadrži bilo kakav kriterij, bilo kakav parametar, niti bilo kakav precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope o kojem bi tužiteljica kao potrošač bila informirana u vrijeme i prilikom sklapanja ugovora. Tom ugovornom odredbom nisu definirani niti ugovoreni bilo kakvi parametri, te uvjeti koji prate promjenu prvotno ugovorene promjenjive kamatne stope od 4,50%, a o kojima bi tužiteljica kao potrošač prilikom sklapanja ugovora na jasan i transparentan način bila informirana, već se takvom odredbom ugovora tuženici kao drugoj, jačoj ugovornoj strani, ostavlja mogućnost da ugovornu promjenjivu kamatnu stopu određuje svojim jednostranim odlukama, a da se pritom ne ostavlja mogućnost tužiteljici kao drugoj i slabijoj ugovornoj strani, potrošaču da utječe te u sporazumu s tuženicom utvrđuje uvjete, način i kriterije promjene prvotno ugovorene promjenjive kamatne stope. Također, sporni dijelovi odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u odnosu na vrijeme sklapanje ugovora, ne sadrže bilo kakav kriterij, bilo kakav parametar niti bilo kakav precizan način utvrđivanja promjene tečaja CHF i kamate o kojem bi također tužiteljica kao potrošač bila informirana u vrijeme i prilikom sklapanja ugovora.

16.4. Da bi sporne odredbe Ugovora o kreditu bile lako razumljive, iste su trebale sadržavati jasno naznačene i objašnjene razloge te kriterije za promjenu ugovorene kamatne stope kao i valutne klauzule vezane za CHF, tako da je tužiteljica kao potrošač na temelju tih jasnih i razumljivih kriterija u vrijeme sklapanja ugovora, mogla jasno predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za nju proizlaze, a cijeneći sadržaj spornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli Ugovora o kreditu od 17.06.2005. isto konkretno nije slučaj, jer tužiteljica na temelju sadržaja spornih odredbi Ugovora, po ocjeni ovoga suda, nije ni mogla, niti je bila u mogućnosti procijeniti potencijalno značenje ekonomskih posljedica koje za nju proizlaze ugovaranjem navedenih odredbi Ugovora o kreditu od 17.06.2005. obzirom da u tim ugovornim odredbama nisu na transparentan način objašnjeni razlozi i mehanizmi



promjene kamatne stope i valutne klauzule, niti su dani točni, jasni i razumljivi kriteriji vezano uz koje se veže promjena ugovorne kamatne stope, te promjena tečaja CHF, već se sve prepušta isključivo odlukama tuženice kao banke, te druge i jače ugovorne strane u odnosu na potrošača a koje su u konkretnom slučaju kao interni akti banke i donošene nakon sklapanja ugovora od 17. lipnja 2006. u donošenju kojih tužiteljica nije sudjelovala, niti je o istima imala mogućnost pregovaranja, to je nedvojbeno da su te odredbe, ugovorne odredbe koje nisu lako razumljive, te odredbe koje suprotno načelu savjesnosti i poštenja stvaraju značajnu neravnotežu u odnosima između stranaka zbog čega su iste nedopuštene u smislu čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača.

16.5. Da se radi upravo o takvim ugovornim odredbama kojima se povrjeđuju prava potrošača konačno utvrđeno je i u postupku koji se je vodio po kolektivnoj tužbi u postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod posl. broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. kako je obrazloženo.

16.6. Odredba o promjeni ugovorene kamatne stope, te odredba o valutnoj klauzuli vezanoj za CHF, jedne su od temeljnih ugovornih odredbi, a iste su u konkretnom slučaju cijeneći sadržaj spornih odredbi, među strankama zaključenog ugovora, ovisne isključivo o odluci tuženice kao druge i jače ugovorne strane, a bez da su u sadržaju ugovora istodobno precizno određeni uvjeti i kriteriji promjenjivosti ugovorne kamatne stope i valutne klauzule te kriteriji za koje se veže promjena, pa takve ugovorne odredbe u svakom slučaju uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja. Ovo iz razloga jer takve ugovorne odredbe vjerovniku, konkretno banci, kao jačoj ugovornoj strani, daju mogućnost da jednostrano određuje obvezu dužnika koji promjenu ne može predvidjeti time da pravilnost promjene ne može niti provjeriti jer za to nema nikakvih egzaktnih kriterija, time da je tuženica upravo svojom metodologijom i svojim odlukama kao jednostranim i internim aktima, a bez u Ugovoru jasno naznačenih i određenih kriterija jednostrano određivala način i uvjete promjene kamatne stope.

16.7. Kao mjerilo ponašanja na strani potrošača, po ocjeni ovoga suda, treba biti ponašanje prosječnog čovjeka ili prosječnog potrošača, a kao mjerilo ponašanja na strani tuženice kao banke, mora biti ponašanje urednog i savjesnog gospodarstvenika.

16.8. Ugovorne odredbe kakve su odredbe čl. 1., čl. 2. i čl. 7. o ugovorenoj valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi Ugovora o kreditu od 17. lipnja 2005. su ugovorne odredbe koje u svakom slučaju stvaraju neravnotežu u odnosima između stranaka, te neravnopravnost sudionika u obvezno pravnom odnosu, jer takve ugovorne obveze daju mogućnost drugoj ugovornoj strani, konkretno banci, da jednostrano mijenja prvotnu ugovorenu promjenjivu kamatnu stopu svojom jednostranom odlukom i na takav način potpuno izbjegne utjecaj druge ugovorne strane na kriterije i način promjene prvotno ugovorene promjenjive kamatne stope.

16.9. Stoga je i ovaj sud utvrdio da je dio odredbe Ugovora o kreditu od 17. lipnja 2005. u odnosu na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu u čl. 1., čl. 2. i čl. 7. sukladno odredbi čl. 81. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, nepoštene, te ništavne (ništave) u smislu čl. 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača, odnosno čl. 322. Zakona o obveznim odnosima. Nije utvrđeno postojanje okolnosti koje bi ukazivale da je postupanje tuženice u konkretnom slučaju prilikom ugovaranja valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, bilo drugačije od utvrđenja u navedenim sudskim postupcima.

17. Pri tome, pozivom na odredbu čl. 324. Zakona o obveznim odnosima, ništetnost spornih odredbi Ugovora ne povlači ništetnost čitavog ugovora, jer on može opstati i bez takvih odredbi, a isto je propisano i odredbom čl. 87. st. 2. Zakona o zaštiti potrošača.

17.1. Prema odredbi čl. 326. Zakona o obveznim odnosima, ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane (stavak 1.); ali ako je uzrok ništetnosti bila zabrana manjeg značenja, a ugovor u cijelosti ispunjen, ništetnost se ne može isticati (stavak 2.), a koji posebni uvjeti u ovom slučaju nisu ispunjeni

18. Slijedom navedenog, osnovan je zahtjev tužiteljice za utvrđenjem ništetnima odredbe Ugovora o kreditu u dijelu u kojem je ugovorena promjenjiva kamatna stopa i otplata kredita uz korištenje valutne klauzule vezane za CHF, te je odlučeno kao u izreci presude pod I. i II.

19. Ovdje treba napomenuti da odredbe ugovora o kreditu koje se odnose na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu nisu utvrđene ništetnim, jer valutna klauzula i promjenjiva kamatna stopa ne bi bile dopuštene, već su utvrđene ništetnim iz razloga što ugovorne stranke nisu o istima pojedinačno pregovarale.

20. Prigovor zastare nije osnovan. Prema pravnom shvaćanju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske na sjednici održanoj 20. siječnja 2022. te Objedinjeno pravno shvaćanje na sjednici održanoj od 31. siječnja 2022. poslovni broj Su-IV-33/2022-2 o početku tijeka zastare u slučaju restitucijskih zahtjeva kao posljedica utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi u CHF, ako je ništetnost ustanovljena, kao u ovom slučaju, već u postupku kolektivne zaštite potrošača, zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača, neovisno od (naknadnog) utvrđenja ništetnosti sadržajno istovjetnih ugovornih odredbi kredita u CHF, odnosno kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u svakom pojedinom slučaju, a povodom individualnih parnica potrošača u kojoj se oni pozivaju na pravne učinke presude donesene u postupku kolektivne zaštite. Sudska odluka u kolektivnom sporu pravomoćna je 13. lipnja 2014. (glede ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi; presuda Visokog trgovačkog suda u Zagrebu broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014.), odnosno 14. lipnja 2018. (glede ništetnosti odredbi o valutnoj klauzulu; presuda Visokog trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018.), pa do podnošenja tužbe u ovom postupku 5. lipnja 2019. nije protekao zastarni rok od pet godina, u kojem roku zastarijeva tražbina, sukladno čl. 225. Zakona o obveznim odnosima.

21. Na okolnost utvrđenja visine zahtjeva sukladno čl. 258.-260. Zakona o parničnom postupku, provedeno je financijsko – knjigovodstveno vještačenje po stalnom sudskom vještaku Bernardi Hunjadi, dipl. oec. iz Osijeka, čiji je zadatak bio utvrditi visinu preplaćenih mjesečnih anuiteta po osnovu povećanja kamatne stope po predmetnom ugovoru o kreditu i tečajne razlike, uzimajući u obzir početno ugovorenu kamatnu stopu i početno stanje valute u odnosu na plaćanja koja je vršila tužiteljica u zasebnim tablicama i zbirno, kao i navesti ukupan iznos uplata tužiteljice, da li je konverzija provedena sukladno metodi propisanoj Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN br. 102/2015.), te navesti ukupan iznos uplata tužiteljice koje su priznate konverzijom za umanjenje obveza tužiteljice po kreditu u valuti EUR. Isto tako, potrebno je dati izračun zakonskih zateznih kamata na svaki pojedini iznos pretplate po osnovu povećanja kamatne stope i tečajne razlike od dana plaćanja svakog pojedinog iznosa pa do konverzije.

21.1. Iz nalaza i mišljenja vještaka od 22.10.2022. (list 310.-322.) proizlazi da razlika više obračunatih i naplaćenih anuiteta zbog promjene kamatne stope i tečaja CHF od strane Banke iznosi 51.073,01 HRK (kolona 25), odnosno 6.778,56 EUR (prema tečaju konverzije 1 EUR = 7,53450 HRK), zakonska zatezna kamata na iznos preplate po osnovu povećanja kamatne stope i tečajne razlike od dana plaćanja svakog pojedinog iznosa pa do konverzije kredita iznosi 20.730,03 HRK (kolona 28.5), odnosno 2.751,35 EUR (prema tečaju konverzije 1 EUR = 7,53450 HRK), a preplata temeljem konverzije kredita u kredit uz valutnu klauzulu u EUR temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN102/2015) iznosi 4.366,01 HRK, odnosno 579,47 EUR (prema tečaju konverzije 1 EUR = 7,53450 HRK).

21.2. Iz dopune nalaza od 20.06.2025. (list 365.-370.) proizlazi da iznos zateznih kamata na ime preplaćenih anuiteta po osnovi povećanja kamatne stope do datuma konverzije 30.09.2015. iznosi 12,672,51 HRK / 1.681,94 eura (kolona 26.11.); a iznos zateznih kamata na ime preplaćenih anuiteta po osnovi tečajne razlike do dana konverzije 30.09.2015. iznosi 8.093,15 HRK / 1.074,15 eura (kolona 27.11.).

21.3. Iz dopune vještaka od dana 28.01.2026. (list 398.-400.) proizlazi da je konverzija kredita iz švicarskih franaka (CHF) u eure (EUR) provedena sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/2015). Ovaj zakon, koji je stupio na snagu 30. rujna 2015., uveo je odredbe koje su omogućile konverziju kredita denominiranih u CHF u kredite denominirane u EUR. Vezano za pitanje računske točnosti konverzije kredita iz švicarskih franaka (CHF) u eure (EUR) ističem da to nije ključan faktor za izračun preplate kredita u CHF, jer se preplata temelji na izvorno preplaćenim iznosima, a ne na kasnijoj konverziji. Konverzija je provedena naknadno, što znači da ne mijenja činjenicu da su dužnici prije toga preplatili kredite. Pri tome je važno istaknuti da su Banke konverziju temeljile na već uvećanoj glavnici umjesto da su je prvo prilagodile realnim uvjetima. Konverzijom kredita provedenom sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/2015) u obračun su uključene sve uplate koje je dužnik izvršio do dana provedbe konverzije, i to na način da su iste evidentirane u obračunu novog otplatnog plana u EUR. U tom smislu, s financijskog stajališta može se potvrditi da su sve dotadašnje uplate uzete u obzir kao ulazni podaci u obračunu konverzije. Međutim, važno je istaknuti da konverzija ima isključivo obračunski karakter. U financijskom smislu, iznosi koji proizlaze iz konverzije ne predstavljaju povrat sredstava, već služe za umanjenje glavnice i/ili budućih obveza po konvertiranom kreditu. Prema Dodatku ugovoru o kreditu Sporazumu o preplati članak 6. ukupan iznos preplate koji iznosi 4.366,01 HRK / 572,06 EUR, koristi se za namirenje budućih dospjelih anuiteta po kreditu u EUR na način da se 50% anuiteta podmiruje iz preplate do iskorištenja cjelokupnog iznosa preplate.

21.4. Na nalaz i mišljenje vještaka, te dopune istog, tužiteljica nije imala primjedbi, te nije zahtijevala da se vještak poziva na ročište radi usmenog izlaganja nalaza i mišljenja.

21.5. Podneskom od dana 9. srpnja 2025. tužena ističe da ne prigovara samom matematičkom izračunu vještaka, ali i dalje osporava osnovu potraživanja, jer smatra da tužiteljica nema pravo na nikakvu restituciju, te smatra da nalaz vještaka nije relevantan za odluku u ovom predmetu. Tužena nije zahtijevala da se vještak poziva na ročište radi usmenog izlaganja nalaza i mišljenja.

22. Tužiteljica je nakon dopune provedenog financijsko-knjigovodstvenog vještačenja, konačno usklađujući svoj zahtjev sa nalazom vještaka, preinacila tužbu podneskom od dana 30. lipnja 2025. sukladno odredbi čl. 191. st. 1. Zakona o parničnom postupku, kojim tužbenim zahtjevom za isplatu sada traži ukupan iznos preplate od 6.192,07 eura (koji je iznos umanjen za preplatu iz konverzije), na koji iznos potražuje zateznu kamatu nakon provedene konverzije 1.10.2015. pa do isplate (od prvotno u tužbi zahtijevanih 6.089,23 eura), te uglavničene iznose zateznih kamata po osnovi promjenjive kamatne stope od 1.681,94 eura i po osnovi tečajne razlike od 1.074,15 eura, sa procesnim kamatama od dana podnošenja tužbe (5.06.2019.) pa do isplate. Ovaj iznos tužena nije priznala tužiteljici prilikom konverzije, pa prema tome konverzijom kredita nije postignut učinak zaštite tužiteljice kao potrošača, jer Dodatkom nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, već je za ubuduće definiran ugovorni odnos temeljem kojeg tužiteljici nije vraćeno ono što je u cijelosti preplatila, čime ista nije obeštećena u cijelosti.

23. Kako se u podnesku od dana 9. srpnja 2025. tuženica protivila preinaci tužbe, sud je rješenjem na ročištu za glavnu raspravu održanom dana 25. svibnja 2026. dopustio preinaku tužbe sukladno čl. 190. st. 3. Zakona o parničnom postupku, smatrajući da je preinaka svrsishodna za konačno rješenje odnosa između stranaka.

23.1. Međutim, ovdje treba napomenuti to da je tužiteljica već u tužbi tražila ukupan iznos glavnice na ime preplate od 6.089,23 eura s pripadajućim zateznim kamatama od 1.10.2015. pa do isplate, te zatezne kamate na iznos od 2.729,99 eura (po osnovi promjenjive kamatne stope) i zatezne kamate na iznos od 3.938,71 eura (po osnovi valutne klauzule) tekuće od dana dospelosti svakog anuiteta pa do 30.09.2015., dok konačno postavljenim tužbenim zahtjevom od dana 30. lipnja 2025. na ime ukupne glavnice traži iznos od 6.192,07 eura s pripadajućim zateznim kamatama od 1.10.2015. pa do isplate, te uglavničene iznose zateznih kamata od 1.681,94 eura po osnovi promjenjive kamatne stope, kao i 1.074,15 eura po osnovi tečajne razlike, sa procesnim kamatama od podnošenja tužbe pa do isplate. Tužiteljica je u tužbi predložila financijsko-knjigovodstveno vještačenje na okolnost visine zahtjeva i zadržala pravo konačno postaviti tužbeni zahtjev za isplatu nakon provedenog vještačenja, a taj ukupan iznos je konačno i postavila tužbenim zahtjevom nakon izračuna financijsko-knjigovodstvenog vještaka, povećavši zahtjev. Imajući u vidu da se tako preinačeni tužbeni zahtjev zasniva na istom činjeničnom stanju, time nije došlo do promjene činjeničnih navoda u tužbi, već je tužba preinačena nakon provedenog vještačenja, to se tužena takvoj preinaci (neprava preinaka) u smislu odredbe čl. 191. st. 2. Zakona o parničnom postupku ne može protiviti. Ali i pored navedenog, sud je, kako je navedeno, donio rješenje kojim dopušta preinaku tužbe u ovoj pravnoj stvari, posebno uzimajući u obzir sudsku praksu koja se od dana podnošenja tužbe 12. lipnja 2019. tijekom postupka mijenjala, te i dalje postoji velika pravna nesigurnost u pogledu predmeta spora u odnosu na provedenu konverziju.

24. Prigovor tužene da je nastupila zastara na preinačeni dio zahtjeva, nije osnovan.

24.1. U slučaju zahtjeva za isplatu po osnovi stjecanja bez osnove zbog ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu sklopljenog sa CHF valutnom klauzulom kada je tužiteljica podnijela tužbu prije isteka zastarnog roka, ali je tijekom postupka, nakon provedenog vještačenja preinačila tužbeni zahtjev na način da je isti povisila zbog nalaza vještaka, za preinačeni dio tužbenog zahtjeva nije nastupila zastara, iako je do preinačenja došlo nakon isteka zastarnog roka (tako u presudi Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-1036/2023-2 od 04.12.2024., Rev 1038/2023-2 od 5.06.2024., Rev 844/2024-2 od 12.06.2024.).

25. Navod tuženice da je tužiteljica podneskom od dana 30. lipnja 2025. djelomično povukla tužbu za iznos od 4.015,46 eura, čemu se protivi, nije osnovan. Tuženica navodi da je tužiteljica podneskom od 4. studenog 2022. potraživala isplatu 2.717,74 eura na ime preplate po osnovi ništetnosti o promjenjivoj kamatnoj stopi i 4.060,82 eura po osnovi ništetnosti o valutnoj klauzuli, kao i iznos od 6.192,07 eura kao zbroj preplata, umanjen za iznos konverzije, pa smatra da je djelomično povučena tužba za 4.015,46 eura. Naime, tužiteljica konačno postavljenim zahtjevom od dana 30. lipnja 2025. u odnosu na ime više plaćenih kamata zbog promjene kamatne stope, potražuje sada u obračunatom iznosu od 1.681,94 eura sa procesnim kamatama od dana 5. lipnja 2019. pa do isplate, te na ime više plaćenih anuiteta zbog promjene tečaja, sada potražuje u obračunatom iznosu od 1.074,15 eura sa procesnim kamatama od dana 5. lipnja 2019. pa do isplate, dok je zahtjevom u tužbi tražila zatezne kamate po osnovi preplate zbog promjene kamatne stope tekuće na iznos od 2.729,99 eura od dana dospijea svakog anuiteta pa do 30.09.2015., te zatezne kamate po osnovi preplate zbog promjene tečaja na iznos od 3.938,71 eura od dana dospijea svakog anuiteta pa do 30.09.2015., a podneskom od dana 4.11.2022. je tražila zatezne kamate po osnovi preplate zbog promjene kamatne stope tekuće na iznos od 2.717,74 eura od dana dospijea svakog anuiteta pa do 30.09.2015., te zatezne kamate po osnovi preplate zbog promjene tečaja na iznos od 4.053,81 eura od dana dospijea svakog anuiteta pa do 30.09.2015.. Iz navedenog proizlazi da je u tužbi tužiteljica zatezne kamate za period do 30.9.2015. obračunavala na iznos od 2.729,99 eura, a u podnesku od 4.11.2022. na iznos od 2.717,74 eura (promjenjiva kamatna stopa), te u tužbi na iznos od 3.938,71 eura, a u podnesku od 4.11.2022. na iznos od 4.053,81 eura (valutna klauzula). Navedene osnove konačno su zamijenjene apsolutnim (uglavničenim) iznosima obračunatih kamata i to iznosom od 1.681,94 eura i 1.074,15 eura, uz napomenu da tužiteljica u tužbi nije tražila isplatu iznosa od 2.729,99 eura i 3.938,71 eura, a niti u podnesku od 4.11.2022. iznosa od 2.717,74 eura i 4.053,81 eura, kao zasebnih kondemnatornih stavki kako to, neosnovano tvrdi tuženica, nego ih je navodila samo kao kamatne osnove za obračun zateznih kamata od dospijea anuiteta pa do 30.9.2015., pa stoga sama promijenjena kamatna osnova nije izravno povučeni iznos po mišljenju suda. Naime, tužiteljica nije odustala ni od jednog dijela kamatnog razdoblja koje je bilo obuhvaćeno prvotnim zahtjevom, već sada samo traži određeni (obračunate zatezne kamate) novčani iznos te procesne zatezne kamate na taj iznos od dana podnošenja tužbe pa do isplate.

25.1. Stoga u konkretnom slučaju nije došlo do djelomičnog povlačenja tužbe.

26. Sukladno odredbi čl. 1111. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Prema stavku 3. istog članka, obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala.

26.1. Sukladno odredbi čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima, kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

26.2. Također, sukladno odredbi čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivno vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.

27. Slijedom navedenog, sud je na ime preplaćenog iznosa zbog ništetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valuti, tužiteljici dosudio iznos od 1.681,94 eura i iznos od 1.074,15 eura kao obračunatih (uglavničenih) zateznih kamata za razdoblje od dospijeca svakog anuiteta do 30. rujna 2015. po osnovi ništetnosti ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, te ukupan iznos preplate po tim osnovama (umanjen za preplatu iz konverzije) od 6.192,07 eura sa zateznim kamatama nakon konverzije 1.10.2015. pa do isplate, u visini stope zatezne kamate propisane čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, kao pod III.-V. izreke.

28. Nadalje, zatezne kamate se mogu utužiti u apsolutnom iznosu uz glavni dug, ali od dana tužbe na njih ne teku procesne kamate, jer zatezne kamate i dalje teku na glavno potraživanje (tako u presudi VSRH broj Rev 327/2013-2 od 6.03.2019. i u presudi i rješenju broj Rev 2364/2017-2 od 9.06.2021.). Stoga tužiteljica osnovano potražuje isplatu iznosa od 1.681,94 eura i 1.074,15 eura kao obračunatih (uglavničenih) zateznih kamata za razdoblje od dospijeca svakog anuiteta do 30. rujna 2015., uz istovremeno traženje neplaćene glavnice od 6.192,07 eura sa zateznim kamatama od 1.10.2015. pa do isplate, ali tužiteljica pri tome nema pravo na procesne kamate na obračunate zatezne kamate od 5.06.2019. pa do isplate kako to zahtijeva, sukladno odredbi čl. 31. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, radi čega je odlučeno kao pod VI. izreke.

28.1. Ovdje valja napomenuti da u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni odredbe čl. 31. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, jer je preduvjet za primjenu te odredbe da je glavnica već namirena i da su se kamate "osamostalile" kao samostalna tražbina, a što u ovom slučaju nije ispunjeno, jer se glavnica i kamate potražuju istovremeno, a glavnica još uvijek nije isplaćena.

29. Uzimajući u obzir sve navedeno, sud je utvrdio da tužiteljici pripada pravo na povrat preplaćenih iznosa neovisno o izvršenoj konverziji.

29.1. Konverzija kredita izvršena je na temelju ZID ZPK/15 kojim je bankama naložena izmjena odredbi osnovnog ugovora, te eventualno do tada sklopljenih dodataka, i to valute kredita, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita, te se između ugovornih strana postiže sporazum o konverziji iz čl. 19.c toč.6. ZID ZPK/15 na način kako je to propisano tim zakonom. Glavni motiv i svrha tog zakona bila je da se položaj korisnika kredita u valuti CHF, kao potrošača izjednači s položajem u kojem bi bili da su koristili kredit denominiran u valuti eura.

29.2. Odredbama ZID ZPK/15, a niti dodatkom ugovora o kreditu sklopljenim na temelju tog zakona izrijeком se ne spominje način rješavanja ugovornih odredbi kojima se u ugovorima o kreditima s valutom u CHF ugovarala promjenjiva kamatna stopa, niti se spominje način rješavanja eventualne ništetnosti ugovornih odredbi koje se tiču promjenjive kamate stope, a koja ništetnost je nastupila iz razloga što su banke bez prethodnog pregovaranja s potrošačima kao korisnicima kredita jednostrano odnosno nepošteno mijenjale početno ugovorenu kamatnu stopu. Dodatkom ugovora o kreditu uređuje se pitanje određivanja kamatne stope nakon sklapanja istih, dakle ne rješava se pitanje preplaćenih kamata u periodu koji je prethodio konverziji, a do koje preplate je došlo nepoštenim postupanjem banaka odnosno primjenom ništetnih ugovornih odredbi, dakle Dodatkom ugovora nije uređeno pitanje rješavanja posljedica ništetnosti nepoštenih ugovornih odredbi. Konverzija kredita u valuti CHF u kredit u valuti eura izvršena na temelju ZID ZPK-a odnosi se isključivo na ugovorne obveze proizašle iz ugovora o kreditu, a ne i na izvanugovorne obveze stranaka kao što su restitucijski zahtjevi korisnika kredita s osnove ništetnih ugovornih odredbi.

29.3. Slijedom navedenog, prema pravnom shvaćanju ovog suda, korisnicima kredita unatoč sklopljenim Dodacima ugovora kojima je izvršena konverzija pripada pravo na obeštećenje i potpunu restituciju kroz povrat svih neosnovano isplaćenih (preplaćenih) iznosa na temelju ništetnih ugovornih odredbi osnovnog ugovora o kreditu.

29.4. Naime, u konkretnom slučaju, sklapanjem Aneksa uz Ugovor o kreditu, kojim je izvršena konverzija predmetnog kredita, nije otklonjena posljedica ništetnosti spornih ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi na temelju jednostrane odluke tuženika i valutne klauzule, a niti iz provedenih dokaza ne proizlazi da bi se tužiteljica Dodatkom ugovoru, odrekla prava zahtijevati potpuno obeštećenje na temelju ništetnih ugovornih odredbi, a niti se u izračunu konverzije koji je prije sklapanja dodatka ugovora dostavljen tužiteljici, spominje promjenjiva kamatna stopa kredita u valuti CHF, niti je u tom izračunu izvršen obračun preplaćenog iznosa nastalog povećanjem početno ugovorene kamatne stope na temelju jednostrane odluke tuženice, odnosno promjenama početnog tečaja CHF tijekom trajanja otplate kredita. S druge strane, u odnosu na preplatu ili manjak utvrđen konverzijom, za napomenuti je da postojanje preplate u ovom slučaju nije posljedica restitucije uzrokovane nepoštenim odredbama u potrošačkom ugovoru, već je postojanje preplate posljedica matematičkog izračuna tj. preračunavanja kredita iz jedne valute u drugu na točno određeni dan u sklopu kojeg zbog različitih parametara izračuna (tečaja, kamatne stope, urednosti ispunjavanja kreditnih obveza) nužno mora doći do postojanja određene novčane razlike (preplate ili manjka). Prema tome, u konkretnom slučaju, konverzijom kredita nije postignut učinak zaštite tužiteljice kao potrošača, jer Dodatkom nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, već je za ubuduće definiran ugovorni odnos temeljem kojeg tužiteljici nije vraćeno ono što je u cijelosti preplatila, čime tužiteljica nije obeštećena u cijelosti.

29.5. Nadalje valja reći kako iznos preplate nije posljedica restitucije i vraćanja onog što je dano u ispunjenju odredbi ugovora za koje se utvrdilo da su nepoštene. Po logici stvari kada se kredit u jednoj valuti (CHF) preračunava u kredit u drugog valuti (EUR) na točno određeni dan (30. rujan 2015.), logično je da će zbog drugačije visine stope i drugačijeg tečaja za pojedine valute nastati određena novčana razlika koja može biti pozitivna (čl. 19.c st. 1. toč. 5. ZPK), ali u određenim, rjeđim slučajevima (primjerice, ako potrošač kredit nije uredno otplaćivao) i negativna (čl. 19.c st. 1. toč. 6. ZPK). Stoga je logično da zakonodavac, osim same metode izračuna, propiše na koji će se način ta razlika, ako je pozitivna (preplata) vrednovati potrošaču u budućem (konvertiranom) ugovornom odnosu odnosno na koji način će se razlika, ako je negativna (manjak), namiriti vjerovniku. U odnosu na preplatu zakonodavac je u odredbi članka 19.c st. 1. toč. 5. ZPK propisao uvjete pod kojima se ista koristiti za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta (čl. 19.c st. 1. toč. 5. alineja 1. ZPK), a pod kojima uvjetima se ista vraća potrošaču (čl. 19.c st. 1. toč. 5. alineja 2. ZPK). U odnosu na manjak (čl. 19.c st. 1. toč. 6. ZPK) zakonodavac je propisao da isti potrošač mora namiriti sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača.

29.6. Dakle, postojanje preplate i manjka nije posljedica restitucije uzrokovane nepoštenim odredbama u potrošačkom ugovoru, već je postojanje istih, posljedica matematičkog izračuna tj. preračunavanja (konverzije) kredita iz jedne valute u drugu na točno određeni dan u sklopu kojeg zbog različitih parametara izračuna (tečaja, kamatne stope, urednosti ispunjavanja kreditnih obveza) nužno mora doći do postojanja određene novčane razlike (preplate ili manjka). Međutim, iako je postojanje preplate posljedica konverzije, a ne restitucije, to ne znači da iznos preplate koji je utvrđen u postupku konverzije sud prilikom odlučivanja o restitucijskom zahtjevu zbog nepoštenosti odredbi osnovnog ugovora o kreditu treba zanemariti. Prema shvaćanju ovog suda, novčani iznos preplate ne može se dva puta vrednovati potrošaču prvi puta kroz potpuno neposredno vraćanje preplate ili manje buduće anuitete konvertiranog ugovora o kreditu (čl. 19.c st. 1. toč. 5. ZPK), a drugi puta kroz restituciju u slučaju postojanja nepoštenih odredbi ugovora o kreditu (čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, u vezi s čl. 87. st. 1. ZZP/03) jer bi takvim postupanjem potrošač dva puta stekao isti novčani iznos (u tom smislu i odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 1096/2022-2 od 8. studenog 2022., toč. 23.).

29.7. Pored navedenog, stranke sklapanjem Sporazuma o konverziji koji je proveden s retroaktivnim učinkom, nisu trajno i konačno riješile sve svoje pravne odnose i prije i poslije konverzije, što bi isključivalo primjenu odredaba ZZP o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima. Naime, potrošač se sklapanjem sporazuma o konverziji nije mogao odreći svog prava na potpunu restituciju jer takvo što nije propisano bilo kojom odredbom zakona, pa tako i odredbama ZID ZPK/15. Osim toga, u trenutku sklapanja Sporazuma o konverziji bio je na snazi Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine", br. 41/14, 110/15 – dalje: ZZP/14) koji je stupio na snagu 8. travnja 2014. Odredbom čl. 41. st. 1. ZZP/14 propisano je da se potrošač ne može odreći niti mu se mogu ograničiti prava koja ima na temelju tog zakona ili drugih zakona kojima se štite prava potrošača, dok je stavkom 2. istog članka propisano da su ništetne ugovorne odredbe koje su za potrošača nepovoljnije od onih propisanih tim zakonom ili drugim zakonima kojima se uređuje zaštita potrošača. Dakle, sukladno čl. 41. st. 1. i 2. ZZP/14, potrošaču se ne mogu ograničiti potrošačka prava (što se odnosi i na pravo na potpunu restituciju), a niti se istih može odreći, a ugovorne odredbe kojima bi to bilo ugovoreno su ništetne. Stoga ne postoji ikakva pravna osnova da se odredbe Sporazuma o konverziji tumače na način kao ih tumači tuženik tj. da se sklapanjem sporazuma o konverziji potrošač zapravo odrekao prava na potpunu restituciju. Čak i kada bi se tog prava potrošač mogao odreći to odricanje



moralo bi biti rezultat slobodnog i informiranog pristanka potrošača, što bi u ovom slučaju značilo da je potrošaču, barem okvirno, trebao biti poznat novčani iznos kojeg se potrošač sklapanjem sporazuma o konverziji odriče odnosno na određeni način "oprašta" banci u slučaju nepoštenosti pojedinih ugovornih odredbi osnovnog ugovora o kreditu. S obzirom da prema odredbama ZID ZPK/15 predmet konverzije niti nisu bili novčani iznosi na koje bi potrošač imao pravo potraživati protiv kreditora s osnove restitucije zbog nepoštenosti ugovornih odredbi, to se ni u kom slučaju ne može smatrati da se potrošač sklapanjem sporazuma o konverziji bilo čega odrekao, a pogotovo ne novčanog potraživanja koje i nije bilo predmetom konverzije, te u izračun konverzije nije niti ulazilo.

29.8. Slijedom navedenog, sklapanjem sporazuma o konverziji tužiteljica nije izgubila pravo na isticanje nepoštenosti i ništetnosti osnovnog ugovora o kreditu, a niti je sklapanjem sporazuma o konverziji izgubila pravo na potpunu restituciju. Stoga sklapanje Sporazumna o konverziji ne isključuje tužiteljčino pravo da ističe da su pojedine odredbe osnovnog ugovora o kreditu nepoštene i ništetne, te da restitucijskim zahtjevom zahtijeva iznose koji su posljedica nepoštenih i ništetnih ugovornih odredbi.

30. Odluka o parničnim troškovima temelji se na odredbi čl. 154. st. 5. Zakona o parničnom postupku, prema kojoj sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umješak imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi. Naime, tužiteljica je u cijelosti uspjela s kondemnatornim zahtjevima na isplatu novčanih iznosa, ukupno 8.948,16 eura, dok nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu zahtjeva za isplatu procesnih zateznih kamata na uglavničene iznose od 1.681,94 eura i 1.074,15 eura, zbog čega u postupku nisu nastali posebni troškovi, jer se radi o pravnom pitanju koje nije zahtijevalo posebne dokazne radnje, a postupak se u cijelosti vodio radi dokazivanja ništetnosti ugovornih odredbi i iznosa preplate. Stoga je tuženik dužan naknaditi tužiteljici sve potrebne parnične troškove.

30.1. Tužiteljica je podnijela zahtjev za naknadu parničnog troška od 3.515,44 eura uvećan za sudske pristojbe na tužbu i na presudu po određenju suda.

30.2. Zahtjev tužiteljice je osnovan do iznosa od 3.077,94 eura i sastoji se od troška zastupana po punomoćnici odvjetnici na ime sastava tužbe od 200,00 eura (Tbr. 7.t.1.), podneska od 9.10.2020., 15.12.2020., 22.01.2021., 4.11.2022., 30.06.2025., 28.08.2025. u iznosima od po 200,00 eura (Tbr. 8.t.), a od dana 26.05.2020. u iznosu od 50,00 eura (Tbr. 8.t.4.), sastav žalbe od 100,00 eura (Tbr. 10.t.4.), zastupanja na ročištu od 9.07.2021. u iznosu od 100,00 eura (Tbr. 9.t.2.), a od dana 17.05.2022., 13.03.2025. i 25.05.2026. u iznosima od po 200,00 eura (Tbr. 9.t.1.), obračunatog PDV-a od 562,50 eura (Tbr. 46.), plaćenog predujma za vještačenje od 265,44 eura, a što je u skladu s navedenim tarifnim brojevima, u vezi s Tbr. 52. i Tbr. 54. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 138/2023. i 107/2025.), te čl. 151., čl. 155. i čl. 164. st. 1. – 4. Zakona o parničnom postupku, radi čega je odlučeno kao pod VII. izreke.

30.3. Preostali zahtjev tužiteljice od 437,50 eura, nije osnovan, a odnosi se na trošak na ime zastupanja na ročištu od 19.01.2021. u iznosu od 200,00 eura i PDV-a od 50,00 eura, jer punomoćnica tužiteljice na to ročište nije pristupila, dok je za zastupanje na ročištu od dana 9.07.2021. (raspravljanje o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje) odmjereno sukladno Tbr. 9.t.2., a za sastav žalbe od 1.02.2021. prema Tbr. 10.t. 4., te za sastav podneska od 26.05.2020. (požurnica sudu za postupanje)

prema Tbr. 8.t.4. Zahtjev za naknadu troška na ime pristojbe na tužbu i presudu u neodređenom iznosu nije osnovan, jer sukladno čl. 164. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku, o naknadi troškova odlučuje sud na određen zahtjev stranke, bez raspravljanja. Stranka je dužna u zahtjevu određeno navesti troškove za koje traži naknadu. Pored navedenog, tužiteljica nije platila pristojbu na tužbu, dok prema odredbi čl. 11. točka 20. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj 51/23.) od plaćanja sudskih pristojbi oslobođeni su potrošači kao stečajni dužnici i tužitelji u postupcima pokrenutim na temelju pravomoćne sudske presude za zaštitu kolektivnih interesa, stupila je na snagu 20. svibnja 2023. Ovo znači da je u vrijeme podnošenja predmetne tužbe (5.6.2019.) postojala obveza tužiteljice na plaćanje sudske pristojbe na tužbu, koju ona nije platila prilikom podnošenja tužbe u visini od 107,34 eura / 808,79 kn, dok sve i da je postavila određeni zahtjev za naknadu troška za pristojbu na presudu, tužiteljici ne pripada taj trošak, budući je u ovoj pravnoj stvari presuda donesena dana 18. lipnja 2026., odnosno nakon stupanja na snagu citiranog članka 11. točka 20. Zakona o sudskim pristojbama, jer je tužiteljica kao potrošač u ovom postupku oslobođena od plaćanja sudske pristojbe na presudu, radi čega je odlučeno kao pod VIII. izreke.

U Osijeku, 18. lipnja 2026.

Sutkinja  
Kamelija Matijašević

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana primitka ovjerenog prijepisa iste. Žalba se podnosi u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava, odnosno u tri istovjetna primjerka putem ovog suda nadležnom županijskom sudu.

Dostaviti:

1. Punomoćnici tužiteljice
2. Punomoćniku tuženice

Broj zapisa: **9-30888-de3f0**

Kontrolni broj: **0ba01-9a087-c0e9e**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>



unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Osijeku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.